

Sygn. akt VU 49/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 marca 2014 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSR del. Urszula Sipińska-Sęk

Protokolant st. sekr. sądowy Zofia Aleksandrowicz

po rozpoznaniu w dniu 13 marca 2014 roku w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z wniosku A. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. M..

o emeryturę

na skutek odwołania A. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. M..

z dnia 12 grudnia 2013 r. sygn. (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje wnioskodawcy A. B. prawo do emerytury z dniem (...) roku.

Sygn. akt VU 49/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 12 grudnia 2013r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. M.. odmówił wnioskodawcy A. B. prawa do emerytury z uwagi na brak wymaganego stażu pracy w warunkach szczególnych.

Od powyższej decyzji wnioskodawca odwołał się w dniu 30 grudnia 2013r., wnosząc o zaliczenie do pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia od dnia 1 kwietnia 1982r. do 31 sierpnia 1990r. oraz od 1 września 1990r. do 30 czerwca 1991r. na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego o ładowności powyżej 3,5 tony.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. M.. wniósł o oddalenie odwołania.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

A. B., urodzony w dniu (...), złożył w dniu 6 listopada 2013r. wniosek o przyznanie emerytury. Wnioskodawca był członkiem otwartego funduszu emerytalnego, ale złożył oświadczenie o przekazaniu środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem ZUS, na dochody budżetu państwa.

(dowód: wniosek o emeryturę k. 1-3 akt ZUS)

Na dzień 1 stycznia 1999 roku skarżący udowodnił staż pracy wynoszący 28 lat, 11 miesięcy i 8 dni, w tym 7 lat, 5 miesięcy i 8 dni pracy w szczególnych warunkach w okresie od 24 października 1974r. do 31 marca 1982r.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. M.. nie zaliczył wnioskodawcy do pracy wykonywanej w szczególnych warunkach okresu pracy:

- od dnia 1 kwietnia 1982r. do 31 sierpnia 1990r. w Wojewódzkiej Handlowo-Usługowej Spółdzielni (...) wP. T.

-od 1 września 1990r. do 30 czerwca 1991r. w Spółdzielni Pracy (...) w P. T.

(dowód: decyzja ZUS z dnia 19 lipca 2013r. – k. 30 akt ZUS, odpowiedź na odwołanie – k. 4-5 akt,)

A. B. w okresie 1 kwietnia 1982r. do 31 sierpnia 1990r. był zatrudniony na podstawie umowy o pracę w Wojewódzkiej Handlowo-Usługowej Spółdzielni (...) wP. T., w pełnym wymiarze czasu pracy w charakterze kierowcy, a od 1 września 1990r. do 30 czerwca 1991r w Spółdzielni Pracy (...) w P. T. (następca prawny poprzedniej Spółdzielni) w takim samym charakterze.

(dowód: świadectwo pracy z dnia 31 sierpnia 1990r. – akta osobowe, świadectwo pracy z dnia 1 lipca 1991r. – akta osobowe, umowa o pracę z dnia 1 września 1990r. – akta osobowe)

W okresie zatrudnienia w Wojewódzkiej Handlowo Usługowej Spółdzielni (...) w P. T. od 1 kwietnia 1982r. do 31 sierpnia 1990r.. a następnie u jego następcy prawnego - Spółdzielni Pracy (...) w P. T. od 1 września 1990r. do 30 czerwca 1991r. wnioskodawca pracował na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego o ładowności powyżej 3,5 tony. Wnioskodawca jeździł cały czas samochodem ciężarowym o ładowności ponad 3,5 tony - S. (...) , S. (...) i J.. Wnioskodawca przewoził warzywa i owoce po terenie całej Polski. Samochodem ciężarowym J. jeździł do ówczesnej (...). Pracodawca w tym okresie zlecał wnioskodawcy także przewożenie ładunków na rzecz innych firm m.in. na rzecz firmy (...) (okucia). Wnioskodawca pracował w pełnym wymiarze czasu pracy. Wnioskodawca otrzymywał dodatek do wynagrodzenia za rodzaj prowadzonego samochodu. Wnioskodawca w spornym okresie nie kierował mniejszymi pojazdami ciężarowymi.

(dowód: zeznania wnioskodawcy – protokół rozprawy z dnia 13 marca 2014r. od minuty 09:46 do minuty 15:05, zeznania świadka M. N. - protokół rozprawy z dnia 13 marca 2014r. – od minuty 03 :13 do minuty 07:23, zeznania świadka G. D. – protokół rozprawy z dnia 13 marca 2014r. od minuty 07:24 do minuty 09:45, umowa o pracę z dnia 1 września 1990r. – akta osobowe)

Sąd Okręgowy dokonał oceny dowodów i zważył co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Stosownie do art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009r. Nr 153, poz. 1227) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (tj. w dniu 1 stycznia 1999 r.) osiągnęli:

1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn oraz

2)okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (ust. 2).

W świetle powyższych regulacji żądanie wnioskodawcy należało zatem rozpoznać w aspekcie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz. 43 z późn. zm.), zwanego dalej rozporządzeniem.

Z treści § 4 tego rozporządzenia wynika, iż pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w Wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

1. osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
2. ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Ten „wymagany okres zatrudnienia” to okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia (§ 3 rozporządzenia), natomiast pracą w warunkach szczególnych jest praca świadczona stale i w pełnym wymiarze na stanowiskach wskazanych w załączniku do tegoż aktu (§ 1 i § 2 rozporządzenia).

W przedmiotowej sprawie kwestią sporną między stronami było to, czy wnioskodawca posiada wymagany 15-letni okres zatrudnienia w szczególnych warunkach. Spełnienie pozostałych przesłanek nie było przedmiotem sporu, a jednocześnie nie budzi żadnych wątpliwości – wnioskodawca ma wymagany okres zatrudnienia, to jest 25 lat, ukończył 60 lat i złożył oświadczenie o przekazaniu środków zgromadzonych na rachunku w OFE, za pośrednictwem ZUS, na dochody budżetu państwa .

Za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia.

Prawidłowe rozumienie pojęcia pracy w szczególnych warunkach nie jest możliwe bez wnikliwej analizy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Z zestawienia § 1 i 2 tegoż rozporządzenia wynika, że pracą w szczególnych warunkach jest praca świadczona stale i w pełnym wymiarze na stanowiskach wskazanych w załączniku do tego aktu. Warunek wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy jest spełniony tylko wówczas, gdy pracownik w ramach obowiązującego go pełnego wymiaru czasu pracy na określonym stanowisku pracy nie wykonuje czynności pracowniczych nie związanych z tym stanowiskiem pracy, ale stale, tj. ciągle wykonuje prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (tak też Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 15 listopada 2000 roku, II UKN 39/00, OSNAP 2002/11/272).

Odnośnie oceny dowodów zgromadzonych w postępowaniu zważyć należy, iż okresy pracy w warunkach szczególnych, stosownie do § 2 ust. 2 rozporządzenia, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia lub w świadectwie pracy.

Należy jednak wskazać, że z cytowanego wyżej § 2 rozporządzenia nie wynika, aby stwierdzenie zakładu pracy w przedmiocie wykonywania przez pracownika pracy w warunkach szczególnych miało charakter wiążący i nie podlegało kontroli organów przyznających świadczenia uzależnione od wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Brak zatem takiego świadectwa lub jego zakwestionowanie przez organ rentowy, nie wyklucza dokonania ustalenia zatrudnienia w warunkach szczególnych innymi środkami dowodowymi w toku postępowania sądowego.

Podnoszona zatem przez organ rentowy okoliczność nie dysponowania przez skarżącego świadectwem pracy w szczególnych warunkach, nie przesądza jeszcze, że M. N. takiej pracy nie wykonywał.

Stanowisko takie wielokrotnie zajmował również Sąd Najwyższy, który między innymi w wyroku z dnia 2 lutego 1996 roku, II URN 3/95, OSNAP 1996/16/239 stwierdził, że w postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokości mogą być udowodnione wszelkimi środkami dowodowymi, przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego. Ograniczenia dowodowe zawarte w

rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. Nr 10, poz. 49 ze zm.) dotyczą wyłącznie postępowania przed tymi organami.

Sam fakt zatrudnienia wnioskodawcy we wskazanych zakładach pracy był niesporny między stronami w świetle dokumentów znajdujących się w jego aktach ubezpieczeniowych. Spornym pozostawał charakter pracy wykonywanej przez wnioskodawcę, tj. czy była to praca wykonywana w szczególnych warunkach, czy też nie. Stało się tak dlatego, że z dokumentów w postaci świadectw pracy oraz umów o pracę potwierdzających zatrudnienie wnioskodawcy w spornych okresach czasu wynika jedynie, że wnioskodawca był zatrudniony na stanowisku kierowcy. Okoliczność nieprecyzyjnego określenia stanowiska pracy wnioskodawcy w w/w dokumentach polegającego na niewskazaniu kierowcą jakich pojazdów był wnioskodawca, nie oznacza – jak chce organ rentowy – że wnioskodawca nie był kierowcą samochodów ciężarowych o ciężarze całkowity ponad 3,5 tony.

Dokonując ustaleń w zakresie rodzaju prac wykonywanych przez wnioskodawcę w okresie zatrudnienia w Wojewódzkiej Handlowo Usługowej Spółdzielni (...) w P. T. od 1 kwietnia 1982r. do 31 sierpnia 1990r., a następnie w Spółdzielni Pracy (...) w P. T. (która była następcą prawnym Wojewódzkiej Handlowo Usługowej Spółdzielni (...) w P. T.) od 1 września 1990r. do 30 czerwca 1991r. Sąd ustalił w oparciu o zeznania świadków M. N. i G. D., którzy w całym spornym okresie zarówno w Wojewódzkiej Handlowo Usługowej Spółdzielni (...) w P. T., jak i w Spółdzielni Pracy (...) w P. T. pracowali razem z wnioskodawcą w charakterze kierowców samochodów ciężarowych. Potwierdzili oni, że wnioskodawca jeździł cały czas samochodem ciężarowym o ładowności ponad 3,5 tony – S. (...), S.(...) oraz J.. Wnioskodawca przewoził warzywa i owoce po terenie całej Polski, a ponadto na zlecenie pracodawcy wnioskodawca przewoził ładunki na rzecz innych firm m.in. na rzecz firmy (...) (okucia). Samochodem J. wnioskodawca jeździł z towarem natomiast do (...). Dodatkowo należy podnieść, że okres pracy świadka M. N. w Wojewódzkiej Handlowo Usługowej Spółdzielni (...) w P. T. oraz w Spółdzielni Pracy (...) w P. T. został mu zaliczony do pracy w szczególnych warunkach prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Piotrkowie Tryb. w sprawie VU 763/12.

Wnioskodawca pracował w pełnym wymiarze czasu pracy jako kierowca samochodu ciężarowego, innych obowiązków nie miał.

Organ rentowy nie przedstawił w toku postępowania jakiegokolwiek dowodu podważającego dowody zgłoszone przez skarżącego .

W świetle przeprowadzonego postępowania dowodowego nie budzi zatem żadnych wątpliwości, że wnioskodawca faktycznie wykonywał w spornych okresach, to jest od 1 kwietnia 1982r. do 31 sierpnia 1990r. w Wojewódzkiej Handlowo Usługowej Spółdzielni (...) w P. T. i od 1 września 1990r. do 30 czerwca 1991r. w Spółdzielni Pracy (...) w P. T. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy prace wymienione w Wykazie A, Dziale VIII pkt 2 stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku, tj. prace na stanowisku kierowcy samochodów ciężarowych o ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony.

Po zaliczeniu wnioskodawcy do pracy w szczególnych warunkach w/w okresu wnioskodawca wraz z okresem uznanym przez organ rentowy w wymiarze 7 lat, 5 miesięcy i 8 dni, wykazał iż wykonywał pracę w szczególnych warunkach przez łączny czas przekraczający 15 lat.

Biorąc pod uwagę, iż wnioskodawca spełnił jednocześnie pozostałe wymagane przepisami rozporządzenia warunki, to jest ukończył 60 lat, jego łączny okres zatrudnienia składkowy i nieskładkowy wyniósł ponad 25 lat, złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa, należy uznać, że wydana przez organ rentowy decyzja jest błędna, a żądanie wnioskodawcy zasługuje na uwzględnienie.

Sąd przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury z dniem spełnienia ostatniej przesłanki, od której zależało jego prawo, czyli z dniem osiągnięcia wieku emerytalnego tj. z dniem (...)

Z tych też względów, Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.